

Rohkeus puhua

syntyy heittäytymisen harjoittelemisesta

Nina Maunu FM, Kilonpuiston koulun suomen kielen ja kirjallisuuden opettaja, kouluttaja

Hej, jag heter Nina och jag är en finska lärare. Min svenska är... som det är, men jag bara pratar. Jag tycker mycket om svenska språket och jag fick ett stipendium när jag gick i nionde klassen.

Näillä sanoilla aloitin Hanasaressa tunnin ja vartin kestäneen toiminnallisen kielenoppimisen tuokiomme. Halusin ilmaista rohkeuteni puhua ja ilmaista itseäni vieraalla, joskin toisella kotimaisella, kielellä, ja esimerkilläni levittää vieraiden kielten puhumisen ja osaamisen ilosanomaa.

Ruotsin opettaja Jaana Chan oli viikolla edellisellä viikolla saanut minut puhuttua ympäri ilmaisemaan itseäni ruotsiksi TikTok-videosarjaansa Efterlektionen. Jaana oli kuullut kesän Tukholman-matkastamme, joten hän halusi, että kertoisin Tukholman vinkkini. Takeltelen videolla, joka oli se ensimmäinen ja viimeinen otto, mutta mielestäni se meni tarpeeksi hyvin.

Rentous, huumori, yrittäminen ja sitä kautta itsensä ylittäminen...Nämä voisivat olla kielenoppimisen avainsanojani sekä opettajan että oppilaan toiminnallisessa kielenoppimisessa. Lisäksi oppilaan aktivointi, oppilaslähtöisyys ja yhdessä, vuorovaikutuksessa tekeminen ovat tärkeitä rennon, virheitä hyväksyvän sekä turvallisen oppimisilmapiirin luomisessa, jotta laadukasta oppimista voi tapahtua.

Esittelyni jälkeen aloitimme tutustumalla läsnä oleviin kirjoittamalla paperilapuille nimettömänä kaksi kesään liittyvää asiaa, joista olisi valmis kertoa muille. Taululle oli heijastettu erilaisia virkkeiden aloituksia esimerkiksi kimalleiksi. Kielen tason sai valita. Sai kirjoittaa halutessaan vain yhden sanan ja senkin suomeksi, jos halusi eläytyä heikosti kieltä osaavan rooliin.

Tämän jälkeen osallistajat saivat laittaa raksin kahteen lappuun, joiden sisällöstä he halusivat kuulla lisää. Opettaja kerää ja tarkistaa laput. Lopuksi palattaisiin lappuihin ja eniten rakseja saaneet lapun omistajat saivat esitellä juttunsa.

Tämän aloituksen takana on ajatus oppilaslähtöisyydestä, pysähtymisestä omien ajatusten ja kielitaidon pariin. Lisäksi osallistujia saa tutustua muiden

ajatuksiin ja opettaja saa tiedon osallistujien ajatuksista. Joka kerta se yllättää ja on mielenkiintoista!

Roolisuoja auttaa toisen kohtaamisessa

Kesäkuulumiskirjoituksien jälkeen tutustuminen jatkui tunteiden ilmaisun harjoittelun kautta. Nousimme tuoleilamme ylös ja lähdimme tilassa kävelylle kohtaamaan toiset ensin ujoina ja lopulta yhä rohkeampina. Yksinkertaisia tervehtimisfraaseja alkaen ”Hej!”, ”Tjänare!” -tasosta monimutkaisempiin kuulumisten vaihtamisiin aloimme harjoitella vaihteittain erilaiset tunneroolit suojanamme.

Eniten tässä harjoituksessa harjoitellaan toisen kohtaamista rauhassa sekä puheen tuottamista samaan aikaan kuin kaikki muutkin. Jos kielitaitoa riittää, voi harjoituksen lopussa vaihtaa melkoisia salaisuuksia ja kuulumisia tai miettiä yhteistekemistä.

Tämän harjoituksen pää tavoitteina on luoda turvallista oppimisilmapiiriä sekä yhteishenkeä: keitä täällä tänään on, mitä he haluavat sekä pystyvät paljastamaan itsestään lyhyessä ajassa. Harjoituksen nimi on ”Isbrytare”, ja tälläkin kertaa nauru alkoi hyvin äkkiä kaikua puheensorinan lomassa.

Myös oppimista tapahtuu. Kukaan ei esimerkiksi kysynyt minulta ”Hur står det till?”, vaikka olin odottanut sitä. Se on kuulemma muodollisempi, vanhempi tapa kysyä kuulumisia. On suorastaan ihme, että kävelyllä pystyy sivukorvalla kuuntelemaan osittain toisten juttuja.

Pidän pulpetista irrottautumista ja toisen kohtaamisen harjoittelua todella tärkeänä elämäntaitona. Aloitankin yleensä lukuvuoteni kertomalla oppilaille, mikä merkitys hyvällä käyttäytymisellä on ja että harjoittelemme sitä joka tunti. 92% viestinnästä on eleitä ja ilmeitä, vain 8% on sanojen varassa.

Uuden oppiminen luo odotuksia: milloin minun virkkeeni sanotaan ja millä sävyllä?

Jatkoimme edellistä fraasiharjoitusta siten, että tuli muistella ja kirjoittaa nimettömänä paperilapulle yksi tänä aamuna kuulemansa virke tai huudahdus. Opettaja kerää, tarkistaa laput ja sekoittaa ne ”hattuun”.

Alkaa pokka pitää -harjoitus jälleen tunneroleissa: aina tietyllä tuolilla istuu itseään joko surullisesti, ylpeästi ja

innokkaasti, onnellisena tai epäileväisesti keskusteluun osallistuva ryhmän jäsen. Neljän hengen ryhmä keskusteleekin keskenään muiden edessä siten, että yksi saa nostaa kerrallaan ”hatusta” lapun, lukea sen ääneen ja mielellään eläytyen tuoliinsa merkittyyn tunnerooliin. Jos joku pystyy jatkamaan keskustelua, mainiota. Jos tulee hiljaista, seuraava saa nostaa lapun. Jos pokka pettää eli ei pysy tunneroolissa, seuraava oppilas järjestyksessä saa pokkansa pettäneen paikan.

Tämäkin harjoitus on yleensä hauska: jokainen saa kuulla oman virkkeensä jossain kohtaa sekä harjoitus eriyttää myös ylöspäin. Taitavat kielenpuhujat nostavat koko ryhmän tasoa.

Mielestäni nämä kaikki harjoitukset paitsi osallistavat oppijan, myös mahdollistavat kunkin osallistujan itse säätelämään oman aktiivisuuden tason.

Lisää liikettä ryhmään kuulumisen ja oppimisen tukemisessa

Olen toiminut myös Liikkuvan koulun kouluttajana, koska olen todistanut vuosien varrella opettajana, että motoriset, liikettä sisältävät harjoitukset toimivat useilla oppijoilla muistia, oppimista, yhteishenkeä ja kouluviihtyvyyttä parantavina. Sain kunnian puhua aiheesta ja matalan kynnyksen oppimisesta edistävistä liikkumisesta aineenopetuksessa viimeksi Liikkuvan koulun ja Opetushallituksen pyynnöstä 1.4. 2026 (YouTube-linkki OPH:n sivuilla Oppimisen tuki: Liikunnallisen elämäntavan edistäminen esi- ja perusopetuksessa, osuuteni kohdassa 1:50-2:03).

Olen ollut tarkka siinä, että liike on tukenut juuri käsiteltävää asiaa eli on liittynyt opittavaan aiheeseen. Myös liikkumisen lomaan voidaan kytkeä opittava asia. Näin myös me Hanasaaressa teimme. Lausekahvilan jälkeen siirryimme kävelemään pienryhmissä eri kielioppiruuduissa, tällä kertaa aiheenamme oli aikamuodot. Tässä harjoituksessa oppilas pääsee jälleen kohtaamaan vertaisensa ja koettelemaan

kielitaitoaan taululle heijastettujen apuvirkealoitusten avulla. Oppitunnilla myös kädessä pidettävät ”lunttilaput” ovat sallittuja.

Heitimme myös hernepusia sanasto- ja muistiharjoituksessa. Pääsimme kuulemaan sekä toistamaan kesään liittyviä sanoja sekä reagoimaan yksilöinä siihen. Näin osallistujat saavat mahdollisesti tietoa toisista osallistujista ja heidän mieltymyksistään. Jälleen oppija saa olla läsnä koko kehollaan oppimisessa ja parhaimmillaan tuntea yhteenkuuluvuutta ryhmässä yhtenä sen tärkeänä jäsenenä, linkkinä ketjussa.

Loppupuolella toiminnallisen kielennoppimisen tuokiotamme taivutelimme virkkeitä persoonapronominien määrääminä jälleen tasa-arvon tunnetta luovassa piirissä. Viimeistään tässä vaiheessa opiskelimme vieruskaverimme nimen samalla, kun taivutelimme pronominien sisältämiä virkkeitä sekä ehkä vähän hassusti omaa kehoamme. Mielestäni nämä kaikki harjoitukset paitsi osallistavat oppijan, myös mahdollistavat kunkin osallistujan itse säätelämään oman aktiivisuuden tason. Tiedän, että se on oppimisessa tärkeää (esim. flow-teoria).

Palaute opettaa eniten

Oivalluspaikalla keräsimme tietoa, mikä harjoitus oli jäänyt eniten mieleen ja miksi sekä jaoimme toisillemme kokemuksia näistä harjoituksista. Jos kertaan tavoitteeni, että 1) kaikki osallistujat saivat mahdollisuuden osallistua aktiivisesti, pysyä aktiivisena sekä 2) käyttää kieltä omalla tasollaan sekä oppia uutta, niin koin ja kuulinkin näiden tavoitteiden toteutuneen. ”Nämä eivät olleet niitä tavallisempia harjoituksia.”

Ilokseni tulin saamaan erinomaiset palautteet myöhemmin järjestäjien kerääminä. Numeroina ne näyttivät tältä: 4,67/5. Sain myös kutsun tulla toistekin kouluttamaan, joten myös minun ruotsin kielen harjoitteluni tulee jatkumaan ja toivottavasti entistä aktiivisempänä!

Stort tack till de Svensklärarna i Finland och de fantastiska deltagarna! Det var verkligen trevligt att träffa er! Hopas att vi ses igen!

Se mer information och kontakta mig: www.ninamaunu.com □